

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GYÖNGYÖS

TANULMÁNYOK
PUBLICATIONS
PUBLIKATIONE

Szerkesztette / Edited by / Herausgeber:
Dr. Bujdosó Zoltán – Dr. Dinya László
Dr. Csernák József

2020

XVII. Nemzetközi Tudományos Napok

17th International Scientific Days

XVII. Internationale Wissenschaftliche Tagung

Gyöngyös, 2020. június 5.

A TUDOMÁNYOS NAPOK PUBLIKÁCIÓI

PAPERS OF SCIENTIFIC DAYS

PUBLIKATIONEN DER WISSENSCHAFTLICHEN TAGUNG

**SZENT ISTVÁN UNIVERSITY
KÁROLY RÓBERT CAMPUS, GYÖNGYÖS**

**XVII. NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS NAPOK
ONLINE KONFERENCIA
17th INTERNATIONAL SCIENTIFIC DAYS
ONLINE CONFERENCE
XVII. INTERNATIONALE WISSENSCHAFTLICHE TAGE
ONLINE KONFERENZ**

***„Környezeti, gazdasági és társadalmi kihívások 2020 után”
“Environmental, Economic and Social Challenges after 2020”
„Herausforderungen der Umwelt, Wirtschaft und Gesellschaft nach 2020”***

Tanulmányok / Publications / Publikatione

A tudományos napok publikációi
Papers of Scientific Days
Publikationen der Wissenschaftlichen Tagung

Szervezők /Organizers:

Eszterházy Károly Egyetem–Gyöngyösi Károly Róbert Campus,
Gyöngyösi Felsőoktatásért Alapítvány,
az MTA Miskolci Területi Bizottság Közgazdaságtudományi Szakbizottsága

Eszterházy Károly University–Károly Róbert Campus Gyöngyös,
Foundation for Higher Education in Gyöngyös,
Economics Committee of the Regional Committee in Miskolc

Eszterházy Károly Universität–Károly Róbert Campus, Gyöngyös
Stiftung für Gyöngyöser Hochschulwesen,
Fachausschuss für Wirtschaftswissenschaft des Miskolcer Regionalen Ausschusses von der
Ungarischen Wissenschaftlichen Akademie

Gyöngyös
Hungary
June 05, 2020

Szerkesztette/Edited by:

Dr. Bujdosó Zoltán – Dr. Dinya László – Dr. Csernák József

Lektorok/Proofreaders:

***Agócs Adrienne – Dr. Baranyi Aranka – Dr. Bujdosó Zoltán – Dr. Csernák József
Dr. Domán Szilvia – Fehér Attila – Dr. Fodor László – Dr. Koncz Gábor – Dr. Láposi Réka
Dr. Novák Tamás – Dr. Pallás Edit – Peti Edina – Szabóné Dr. Benedek Andrea
Dr. Szűcs Csaba – Dr. Taralik Krisztina – Dr. Tóth László – Dr. Zörög Zoltán***

ISBN 978-615-5969-02-7 (online)

A kiadásért felelős/Publishing Supervisor
a **Szent István Egyetem Károly Róbert Campus**
Megjelent a **Károly Róbert Nonprofit Kft.** gondozásában/Published by Károly Róbert Nonprofit Kft.
Kiadóvezető/Head of publisher: **Dr. Holló Ervin**
Műszaki szerkesztő/Technical editor: **Kovácsné Burunkai E. Patrícia**

Megjelent/Year of publication: **2020**

TÁMOGATÓK / SUPPORTERS

Detki Kéksz Kft.

Európai Ökociklus Társaság (EURECYS)

Gyöngyös Város Önkormányzata

Gyöngyösi Felsőoktatásért Alapítvány

Gyöngyös-Mátra Turisztikai Egyesület

MKB Bank Nyrt.

Sustainable Management of Cultural Landscape (SUMCULA)

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	23
Tudományos Bizottság – Scientific Committee – Wissenschaftlicher Ausschuss	25
Szervező Bizottság – Organising Committee – Organisierungsausschuss	26
ALAMAIREH, MOH'D KHEIR: GREEN GENERATION? EXAMINATION OF THE GREEN AWARENESS AMONG THE MILLENIARS	27
AMBRUS ANDREA - BÉLTEKI ILDIKÓ - TÓTH SZILÁRD: ŐSZI BÚZA TÁPANYAG-VISSZAPÓTLÁSI RENDSZEREK VIZSGÁLATA A TERMÉS MENNYISÉGÉRE ÉS MINŐSÉGÉRE WINTER WHEAT COMPARATIVE EXAMINATION OF NUTRIENT SUPPLY SYSTEMS FOR QUANTITY AND QUALITY OF CROP	36
AMBRUS ANDREA: A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMESZTÉS HATÉKONYSÁG NÖVELESE ÉS AZ AGRÁRDIGITALIZÁCIÓ KAPCSOLATRENDSZERE RELATIONSHIP BETWEEN THE EFFICIENCY OF CROP PRODUCTION AND AGRICULTURAL DIGITALIZATION	44
ANTAL SÁNDOR - VINCZE JUDIT: A BIOMASSZA-TÜZELÉSŰ FALUFŰTŐMŰ BERUHÁZÁS-GAZDASÁGOSSÁGI VIZSGÁLATA INVESTMENT ECONOMIC INVESTIGATION OF A BIOMASS-FIRED VILLAGE HEATING PLANT	52
ANTAL TAMÁS - KISS ZSOLT PÉTER - SIKOLYA LÁSZLÓ: ÁTALAKÍTOTT DSZP TÍPUSÚ SZEMESTERMÉNY-SZÁRÍTÓ HŐ- ÉS LÉGTECHNIKAI FELÜLVIZSGÁLATA HEAT- AND AIR TECHNOLOGY VERIFICATION OF REFORMED DSZP TYPE GRAIN DRYER.....	60
APRÓ ANNA - ZOMBORI PÉTER: A FÉNYSZENNYEZÉS HAZAI ÉS NEMZETKÖZI KUTATÁSI PROBLÉMÁI, EREDMÉNYEI A KÖRNYEZETI NEVELÉSBEN HUNGARIAN AND INTERNATIONAL RESEARCH PROBLEMS AND RESULTS OF LIGHT POLLUTION IN ENVIRONMENTAL EDUCATION	68
ARANYOS TIBOR JÓZSEF - DEMETER IBOLYA - OROSZ VIKTÓRIA - VÉGSŐ BENCE - MAKÁDI MARIANNA: SZENNYVÍZISZAP KOMPOSZT KEZELÉS HATÁSA TRITIKÁLÉ TESZTNÖVÉNYRE EFFECT OF A SEWAGE SLUDGE COMPOST TREATMENT ON TRITICALE TEST PLANT	74

BAJKAI-TÓTH, KATINKA - RUDNÁK, ILDIKÓ - ŐRI, VIKTÓRIA: ANALYSIS OF LABOR MARKET OPPORTUNITIES FOR RECENT GRADUATES IN TWO SECTORS	81
BALÁZS BRIGITTA: TÁMOGAT VAGY HÁTRÁLTAT? AZ INTERAKTÍV TANULÁS A DIGITÁLIS OKTATÁS TÜKRÉBEN SUPPORT OR DISABILE? INTERACTIVE LEARNING IN THE LIGHT OF DIGITAL EDUCATION	89
BALOGH EDIT - CSERNÁK JÓZSEF: A PEDAGÓGUS-ÉLETPÁLYAMODELL HATÁSA A PEDAGÓGUSBÉREKRE	97
BARANYI, ARANKA - HERNEZCKY, ANDREA: DIE FINANZIELLE SITUATION DES KMU-SEKTORS IN UNGARN THE FINANCIAL SITUATION OF THE SME SECTOR IN HUNGARY.....	105
BÉLTEKI, ILDIKÓ - TÓTH, SZILÁRD ZSOLT - AMBRUS, ANDREA: THE EXAMINATION OF THE EFFECT OF COMPLEX NUTRIENT SUPPLY AND WEATHER CONDITIONS ON GROWTH AND YIELD OF MAIZE	114
BENCZE TIBOR - FŰRÉSZ EDINA: NAPRAFORGÓ JÖVEDELEMHELYZETE MAGYARORSZÁGON THE INCOME SITUATION OF SUNFLOWER IN HUNGARY	122
BENCZE TIBOR - FŰRÉSZ EDINA: ZÖLDSZÜRET TAPASZTALATAI MAGYARORSZÁGON EXPERIENCE OF GREEN HARVESTING IN HUNGARY	130
BENE ANDREA: A MAGYARORSZÁGI ÉLELMISZERIPARI VÁLLALKOZÁSOK MENEDZSMENT KIHÍVÁSAI NAPJAINKBAN MANAGEMENT CHALLENGES OF HUNGARIAN FOOD INDUSTRY TODAY	139
BENKŐ, BÉLA: THE OPERATION OF GYÖNGYÖS-MÁTRA TOURISM ASSOCIATION AS THE USEFUL TOOL OF TOURISM MARKETING	148
BODA TÍMEA: MEDIBALL – A 21. SZÁZAD JELLEMZŐ BETEGSÉGE, A STRESSZ KEZELÉSÉNEK ÚJSZERŰ MÓDSZERE, INNOVATÍV LEHETŐSÉG A MUNKAVÁLLALÓK STRESSZKEZELÉSÉBEN ÉS A REZILIENCIA FEJLESZTÉSÉBEN MEDIBALL – A NEW TOOL TO CURE STRESS, THE 21 ST CENTURY’S TYPICAL MALADY, AN INNOVATIVE OPPORTUNITY FOR STRESS MANAGEMENT AND THE DEVELOPMENT OF RESILIENCE.....	154
BRAMBAUER, ZSOLT: QUALITÄT UND ORGANISATIONALE RESILIENZ QUALITY AND ORGANIZATIONAL RESILIENCE.....	162

BUDAY, GERGELY: DIGITAL MARKETING FOR REGIONAL DEVELOPMENT	169
BUDAY GERGELY: AZ ÁLLAM FELHASZNÁLÓI FELÜLETE THE USER INTERFACE OF THE STATE.....	173
BUJDOSÓ, ZOLTÁN - AKBOTA, DAUREN: A COMPARATIVE ANALYSIS OF HOSPITALITY INDUSTRY IN HUNGARIAN AND KAZAKH CITIES	181
CHAHBOUB, YASSINE - SAVAI, SZABOLCS: NUCLEAR SAFETY AND TRANSFERABILITY ISSUE.....	192
CSALA ELVIRA: A XXI. SZÁZAD ÚJ KIHÍVÁSAI ÉS MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓRENDSZER MŰKÖDÉSE ÉS FINANSZÍROZÁSA TERÜLETÉN NEW CHALLENGES AND WAYS OF SOLUTIONS OF THE XXI. CENTURY IN THE AREA OF THE OPERATION AND FINANCING OF THE HEALTH CARE SYSTEM	199
CSEHNÉ PAPP, IMOLA - D. BABOS, ZSUZSÁNNA: THE CHANGES OF PUBLIC EMPLOYMENT IN HUNGARY	208
CSERNÁK JÓZSEF - BALOGH EDIT: A KÖZOKTATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK VIZSGÁLATA A NEM ÁLLAMI FENNTARTÁSÚ KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBEN.....	216
CSIPKÉS MARGIT - ANGYAL VIVIEN: A MANGALICA HÚSMINŐSÉG EGÉSZSÉG ASPEKTUSAINAK FOGYASZTÓI MEGÍTÉLÉSE MAGYARORSZÁGON THE MANGALICA PORK HEALTH ASPECTS BY CONSUMER'S JUDGEMENT IN HUNGARY.....	224
CSIPKÉS MARGIT: A MAGYARORSZÁGI LAKOSSÁG MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ISMERETE NAPJAINKBAN THE KNOWLEDGE OF THE HUNGARIAN POPULATION ABOUT RENEWABLE ENERGY SOURCES NOWADAYS	232
D. BABOS ZSUZSÁNNA: AZ ÖNKÉNTES SZÉKTOR HAZAI JELLEMZŐI AZ 1990-ES ÉVEKTŐL NAPJAINKIG CHARACTERERISTICS OF THE VOLUNTEERING SECTOR IN HUNGARY FROM THE 1990IES TO DATE.....	240

DEMSZKY, ALMA MÍRA: ALLTÄGLICHE LEBENSFÜHRUNG ALS SOZIOLOGISCHES UND ÖKONOMISCHES FORSCHUNGSKONZEPT LIFE CONDUCT AS A SOCIOLOGICAL AND ECONOMICAL RESEARCH CONCEPT.....	248
DINYA LÁSZLÓ: FENNTARTHATÓ TÁRSADALOM – KÉSÉSBEN A TÁRSADALMI INNOVÁCIÓK SUSTAINABLE SOCIETY – DELAYING SOCIAL INNOVATIONS	255
DINYA, LÁSZLÓ: SUSTAINABILITY AND THE HUNGARIAN RURAL LANDSCAPES IN THE 21ST CENTURY FENNTARTHATÓSÁG ÉS MAGYAR TÉRSÉGEK A 21. SZÁZADBAN	264
DINYA LÁSZLÓ – DINYA ANIKÓ: MAGYAR VERSENYKÉPESSÉGI ESÉLYEK - VÁGYAK ÉS REALITÁSOK CHANCES OF HUNGARIAN COMPETITIVENESS – DESIRES AND REALITIES	272
DOBÓ, MARIANNA MANAGEMENT OF SELF-DEFENSE OF THE MUNICIPALITIES – PREPARATION FOR THE DECISION-MAKING PROCESS AT DISASTERS	280
DOBÓ MARIANNA: TELEPÜLÉSI TERVEK KÉSZÍTÉSÉNEK MÓDSZERTANA METHODOLOGY OF SETTLEMENT PLANS	285
DOMOKOS, TATIANE - TISZA, MIKLÓS: INNOVATIONS IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY	293
DOMOKOS-SZABOLCSY, ÉVA - KOVÁCS, ZOLTÁN - KASZÁS, LÁSZLÓ - KOROKNAI, JUDIT - FÁRI MIKLÓS, GÁBOR: ÉVELŐ NÖVÉNYI ZÖLD BIOMASSZA, MINT ÉRTÉKES FEHÉRJE ÉS FITONUTRINES FORRÁS GREEN BIOMASS OF PERENNIAL CROPS AS VALUABLE SOURCE OF PROTEIN AND PHYTONUTRIENTS	298
ENKHJAV, TUMENTSETSEG - CSEHNÉ PAPP, IMOLA - VARGA, ERIKA: A STUDY OF THE LABOR MARKET: THE IMPACT OF CHALLENGE STRESSORS ON BURNOUT AMONG FEMALE EMPLOYEES IN THE BANKING SECTOR IN HUNGARY	306
ENKHJAV, TUMENTSETSEG - CSEHNÉ PAPP, IMOLA - VARGA, ERIKA: INDUSTRY 4.0 – CHALLENGES OF THE MANAGEMENT IN THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION	314

FAJD PETRA:

A SZÜLŐK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE ÉS AZ ÉLETSZÍNVONAL HATÁSA A GYEREK PÉNZÜGYI KULTÚRÁJÁRA PARENTS' EDUCATIONAL ATTAINMENT AND THE IMPACT OF LIVING STANDARD ON THE CHILD'S FINANCIAL CULTURE.....	321
--	-----

FAJD PETRA:

PÉNZÜGYI KULTÚRÁRA HATÓ KOMPONENSEK VIZSGÁLATA AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ KÖZÉPISKOLÁSAINAK KÖRÉBEN INVESTIGATION OF COMPONENTS AFFECTING FINANCIAL CULTURE AMONG SECONDARY SCHOOLS IN THE NORTHERN HUNGARY REGION	329
---	-----

FODOR, LÁSZLÓ:

THE INFLUENCE OF HEAVY METAL AMENDMENTS ON PLANT GROWTH AND DEVELOPMENT.....	337
--	-----

FODOR LÁSZLÓ - LÁPOSI RÉKA - TERBE TIBOR - TÓTH SZILÁRD:

AZ AMERIKAI KUKORICABOGÁR ELLENI VÉDEKEZÉS EREDMÉNYEI MONOKULTÚRÁBAN ÉS VETÉSVÁLTÁSBAN TERMESZTETT KUKORICÁBAN RESULTS OF WESTERN CORN ROOTWORM CONTROL IN CORN GROWN IN MONOCULTURE AND CROP ROTATION.....	343
--	-----

FÜLEI ZOLTÁN:

AMINORET® BIORACIONÁLIS TERMESZTÉSI MODELL ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÁS KÉMIAI SZERMARADÉKOK NÉLKÜL AMINORET® RESIDUE-FREE TECHNOLOGY FOOD PRODUCTION WITHOUT CHEMICAL RESIDUES	350
---	-----

FÜLEI ZOLTÁN:

HASZNOS ROVAROKAT CSALOGATÓ EGYNYÁRI VIRÁGFajok SINGLE-FLOWER VARIETIES WHICH ATTRACTS USEFUL INSECTS.....	357
---	-----

FÜLÖP ZSOLT - BAJKÓ NORBERT:

AZ EURÓPAI UNIÓ GAZDASÁGI ORIENTÁCIÓJA 2020 UTÁN - A FENNTARTHATÓ INNOVÁCIÓ SZEREPE A 2021-2027 TERVEZÉSI IDŐSZAKBAN	363
--	-----

FÜLÖP ZSOLT - PAPP JÁNOS:

MODERN MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓS MÓDSZEREK SZEREPE A MAGYAR KKV-SZEKTOR TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉLÉNKÍTÉSÉBEN - KÖLTSÉGHATÉKONYSÁGI ÉS LEFEDETTSÉGI KÉRDÉSEK A KKV-K MARKETING-TEVÉKENYSÉGÉRE VONATKOZÓAN	372
--	-----

GIBILARO, MIREA:

WOMAN IN LEADERSHIP	380
---------------------------	-----

GOZORA, VLADIMÍR:

SECURITY RISKS AND CRISIS PHENOMENA IN ENTERPRISES OF AGRI-FOOD SECTOR.....	389
---	-----

GYARMATI GÁBOR: CAP AND SUSTAINABLE AGRICULTURAL PRACTICE IN HUNGARY	395
GYARMATI GÁBOR: HOW CAN ORGANIC FARMING AFFECT TO THE ECOLOGICAL FOOTPRINT – EUROPEAN UNION EXAMPLES.....	402
GYÖRGYI GYULÁNÉ - ZSOMBIK LÁSZLÓ - SZABÓ LAJOS - TÓTH GABRIELLA - SIPOS TAMÁS - HENZSEL ISTVÁN: BURGONYA FAJTÁK TERMŐKÉPESSÉGÉNEK ÉS TERMÉSKOMPONENSEINEK VIZSGÁLATA NYÍRSÉGI HOMOKTALAJON EXAMINATION OF FERTILITY AND YIELD ELEMENTS OF POTATO VARIETIES ON THE SAND SOIL OF NYÍRSÉG	410
GYŐRI, TÍMEA: LABOR MARKET ANALYSIS – REFILLED BEVERIDGE CURVE.....	418
GYURKÓ ÁDÁM: AZ EURÓPAI UNIÓS TURISZTIKAI CÉLÚ FORRÁSOK TERÜLETISÉGE ÉS HATÁSAI AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG RÉGIÓBAN TERRITORIALITY AND IMPACTS OF THE EUROPEAN UNION TOURISM DEVELOPMENT FUNDS IN THE NORTHERN HUNGARY REGION	426
HÁGEN ISTVÁN ZSOMBOR: KONTROLLER SZEREPE A VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSBEN THE ROLE OF THE CONTROLLER IN BUSINESS DEVELOPMENT.....	436
HAJDÚ, DÁVID: BORSODCHEM REVERSE - POSTFORDIST TRANSFORMATION IN KAZINCBARCIKA.....	443
HAJDÚ, DÁVID: LABOR MARKET ANALYSIS OF BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN COUNTY.....	451
HEGEDŰS SZILÁRD - SZABÓ JANKA KLÁRA - FŐDI LILI: GCA A TURISZTIKAI ÁGAZATBAN ÉS ANNAK VÁLLATFINANSZÍROZÁSI ASPEKTUSAI GCA IN THE TOURISM SECTOR AND ITS CORPORATE FINANCING ASPECTS....	459
HENZSEL ISTVÁN - HADHÁZY ÁGNES - TÓTH GABRIELLA - SIPOS TAMÁS - ARANYOS TIBOR JÓZSEF - GYÖRGYI GYULÁNÉ: A BURGONYA NDVI ÉRTÉKÉNEK ALAKULÁSA A VIRÁGZÁS IDEJÉN A WESTSIK-FÉLE VETÉSFORGÓ KÍSÉRLETBEN NDVI VALUE OF POTATO IN FLOWERING PERIOD IN THE WESTSIK'S CROP ROTATION EXPERIMENT	467
HERCZEG BÉLA - SZABÓNÉ BÉRES BEATRIX: VÁNDORLÓ HALFAJOK HELYZETE VIZEINKBEN THE STATE OF MIGRATORY FISH SPECIES IN OUR WATERS	475

HOLLÓ ERVIN:

A KKV-K LEHETŐSÉGEI A VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSÉBEN
OPPORTUNITIES FOR SMES TO INCREASE THE IR COMPETITIVENESS..... 483

HORVÁTH JÓZSEF - JUSZTIN ÁGNES - MASA NÓRA:

A PRECÍZIÓS SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYVÉDELMEK ÖKONÓMIAI
KÉRDÉSEINEK ÁTTEKINTÉSE
REVIEW OF THE ECONOMIC ISSUES OF PRECISION FIELD CROP
PROTECTION 492

HORVÁTH JÓZSEF - MASA NÓRA - JUSZTIN ÁGNES:

PRECÍZIÓS TÁPANYAGUTÁNPÓTLÁS JELENLEGI HELYZETÉNEK
ÖKONÓMIAI ELEMZÉSE
ECONOMIC ANALYSIS OF PRECISION NUTRIENT MANAGEMENT 500

**IMBEAH, NICHOLAS - ASANTE-ASARE, AKUA ABOAGYEWAH -
AMANKWA, ROBERT:**

STUDY OF TOURISTS' SAFETY PRACTICES AT CAPE COAST DESTINATION
IN GHANA: PRE-TRAVELLING AND ADOPTED MEASURES DURING VISIT 507

IVOLGA, ANNA - SHAKHRAMANIAN, IRINA:

THE METHODOLOGICAL RELATIONSHIP BETWEEN INNOVATION AND
SUSTAINABLE DEVELOPMENT 515

JAKAB, TEKLA:

THE DEVELOPMENT OF THE OTP BANK'S PROFITABILITY COMPARED TO
THE V4 CREDIT INSTITUTIONS 521

JAKAB TEKLA - SUHAJDA ÁDÁM:

A HÁZTARTÁSI SZFÉRA HITELÁLLOMÁNYÁNAK ALAKULÁSA
MAGYARORSZÁGON 2015 ÉS 2018 KÖZÖTT
DEVELOPMENT OF THE LOAN PORTFOLIO IN CASE OF THE HOUSEHOLD
SECTOR IN HUNGARY BETWEEN 2015 AND 2018..... 527

JÁRDÁNY KRISZTIÁN - GYÓRI TÍMEA:

EGY KIAKNÁZATLAN LEHETŐSÉG – BORTURIZMUS SOLTVADKERTEN
AN UNEXPECTED OPPORTUNITY - WINE TOURISM IN SOLTVADKERT 535

JÁRDÁNY, KRISZTIÁN - HAJDÚ, DÁVID:

A TOKAJI BORVIDÉK MUNKAERŐ-ELLÁTOTTSÁGÁNAK VIZSGÁLATA A
KÖZÉPSZINTŰ SZŐLÉSZETI-BORÁSZATI EDUKÁCIÓ TÜKRÉBEN
INVESTIGATION OF THE LABOR SUPPLY OF TOKAJ WINEYARD IN THE
CONTEXT OF MIDDLE LEVEL VITICULTURALEDCATION 543

K. NAGY, EMESE:

ASPECTS OF THE SUCCESS OF ROMA CHILDREN IN HUNGARIAN SCHOOLS
ROMA GYEREKEK SIKERESSÉGE A MAGYAR ISKOLÁKBAN 551

KAJTÁR KLÁRA - NÉMEDINÉ KOLLÁR KITTI: CSÍKDÁNFALVA FEJLESZTÉSI POTENCIÁLJÁNAK VIZSGÁLATA A TURIZMUS TÜKRÉBEN EXAMINATION OF THE DEVELOPMENT POTENTIAL FROM THE TOURISM POINT OF VIEW IN CSÍKDÁNFALVA	559
KAPRINYÁK, TÜNDE - BEKŐ, LÁSZLÓ - TURY, RITA - TÓTH, SZILÁRD - LÁPOSI, RÉKA: EFFECT OF VARIOUS NUTRIENT SUPPLY TREATMENTS ON SOME PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF AUTUMN RAPE.....	567
KELEMEN RÉKA - URBÁNNÉ MALOMSOKI MÓNKA: SZÉKELYFÖLDI KIS- ÉS APRÓFALVAK FENNMARADÁSÁNAK KILÁTÁSAI PROSPECTS OF THE SURVIVAL OF SMALL AND TINY SEKLERLANDEAN VILLAGES	575
KELEMEN RÉKA - URBÁNNÉ MALOMSOKI MÓNKA: UDVARHELYSZÉK TÉRSÉGI VIZSGÁLATA REGIONAL INVESTIGATION OF UDVARHELYSZÉK.....	582
KERSÁK JÓZSEF ZSOLT - TEKNŐS LÁSZLÓ: NACHHALTIGE ENTWICKLUNG UND KATASTROPHENSCHUTZ FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ÉS KATASZTRÓFAVÉDELEM SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND DISASTER MANAGEMENT	591
KERSÁK, JÓZSEF ZSOLT - TEKNŐS, LÁSZLÓ: DISASTER MANAGEMENT ASPECTS OF CLIMATE CHANGE ÉGHAJLATVÁLTOZÁS KATASZTRÓFAVÉDELMI ASPEKTUSAI	599
KLOTZ, PÉTER - FILCZER-PLÓSZ, KRISZTINA: THE TRANSFORMATIVE POWER OF VALUES – INTERNAL CONTROL AND SUSTAINABILITY IN THE FINANCIAL SECTOR	608
KLOTZ PÉTER: ESEMÉNY UTÁN ISO-SZABVÁNY? A MICROSOFT VEZETÉSÉNEK INTÉZKEDÉSEI A VÁLLALATTAL SZEMBENI BIZALOM HELYREÁLLÍTÁSÁRA ÉS VERSENYPÉSSÉGÉNEK NÖVELÉSÉRE A MAGYARORSZÁGI VESZTEGETÉSI BOTRÁNY UTÁN A POST-EVENT ISO STANDARD? MICROSOFT'S MANAGEMENT MEASURES TO RESTORE CONFIDENCE WITH THE COMPANY AND INCREASE ITS COMPETITIVENESS AFTER THE HUNGARIAN BRIBERY SCANDAL	615
KONCZ GÁBOR - SZÚCS ANTÓNIA: A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCOK JELENTŐSÉGE A VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSPOLITIKÁBAN THE IMPORTANCE OF SHORT SUPPLY CHAINS IN THE RURAL DEVELOPMENT SUPPORT POLICY	623

KONCZ GÁBOR - SZŰCS ANTÓNIA - KISS KONRÁD:
 ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁSRA TÖRTÉNŐ ÁTTÉRÉSRE ÉS ÖKOLÓGIAI
 GAZDÁLKODÁS FENNTARTÁSÁRA IRÁNYULÓ PÁLYÁZATI AKTIVITÁS
 ÉSZAK-MAGYARORSZÁGON
 PROPOSAL ACTIVITY FOR CONVERSION TO ORGANIC FARMING AND
 MAINTENANCE OF ORGANIC FARMS IN THE NORTH-HUNGARIAN REGION 631

KOPASZ ADRIEN RÉKA - APRÓ ANNA:
 A FÉNYSZENNYEZÉSSSEL KAPCSOLATOS ISMERETEK FEJLESZTÉSE
 GIMNAZISTÁK KÖRÉBEN A GLOBÁLIS FELELŐSSÉGVÁLLALÁSRA
 NEVELÉS KERETÉN BELÜL
 IMPROVING LIGHT POLLUTION EDUCATION AMONG GRAMMAR SCHOOL
 STUDENTS IN GLOBAL RESPONSIBILITY EDUCATION..... 639

KORSÓS-SCHLESSER FERENC:
 ÉLELMISZERIPAR LEHETŐSÉGEI AZ IPAR 4.0-BAN
 OPPORTUNITIES OF THE FOOD INDUSTRY IN INDUSTRY 4.0..... 647

KOVÁCS GYÖNGYI:
 A NEMZETKÖZI TURIZMUS FENNTARTHATÓSÁGÁNAK JÖVŐKÉPE
 A VISION FOR THE SUSTAINABILITY OF INTERNATIONAL TOURISM 656

KÖHLER, GERD:
 ENTWICKLUNG UND DURCHFÜHRUNG EINES SCHULUNGSPROGRAMMS
 FÜR DEN TERTIÄREN BILDUNGSBEREICH ZU GRUNDLAGEN DES
 GARTENBAUS, DER LANDSCHAFTSGESTALTUNG UND FÜR DIE
 ERHALTUNG DER BIOLOGISCHEN VIELFALT IN TROPISCHEN LÄNDERN
 AM BEISPIEL DJIBOUTIS 663

KÖREI LÁSZLÓ:
 A HELYI KORMÁNYZÁS SZEREPE A VÁROSMÁRKA ÉPÍTÉSÉBEN
 NYÍREGYHÁZÁN 2006 ÉS 2016 KÖZÖTT
 THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENT IN BUILDING THE CITY BRAND IN
 NYÍREGYHÁZA BETWEEN 2006 AND 2016 670

KURGYIS BÁLINT
 COULOMB INTERACTION FOR LÉVY SOURCES..... 677

KURUCZ ATTILA - KOVÁCS ESZTER - PETE DOROTTYA:
 AZ AGILIS VEZETŐI SKILLEK VIZSGÁLATA A HAZAI VEZETŐK KÖRÉBEN
 AGILE LEADERSHIP SKILLS OF HUNGARIAN MANAGERS 687

**LÁPOSI, RÉKA - BEKÓ, LÁSZLÓ - KAPRINYÁK, TÜNDE - VINCZE, JUDIT -
 TÓTH, SZILÁRD ZSOLT - FODOR, LÁSZLÓ:**
 APPLICATION OF PLANT SENSORS TO EVALUATE PHOTOSYNTHETIC
 PARAMETERS OF SUNFLOWER IN COMBINED NUTRIENT SUPPLY
 TREATMENTS
 NÖVÉNYI SENZOROK ALKALMAZÁSA NAPRAFORGÓ FOTOSZINTETIKUS
 PARAMÉTEREINEK VIZSGÁLATÁRA KOMBINÁLT TÁPANYAG
 UTÁNPÓTLÁSI KÍSÉRLETBEN 695

LÁSZLÓK ANETT: A MAGYARORSZÁGI REPCETERMEELÉS RELATÍV HATÉKONYSÁGÁNAK VIZSGÁLATA RELATIVE EFFICIENCY OF HUNGARIAN RAPESEED PRODUCTION	703
LÁSZLÓK ANETT: ÉLELMISZER-HULLADÉK AZ ÉLELMISZERLÁNCBAN FOOD WASTE IN THE FOOD CHAIN.....	711
LEHOCZKY ÉVA - TÓTH SZILÁRD - FODOR LÁSZLÓ - LÁPOSI RÉKA: GYOMFLÓRA VIZSGÁLATOK TALAJMŰVELÉSI ÉS TÁPANYAGELLÁTÁSI KÍSÉRLETBEN INVESTIGATION OF WEED FLORA IN SOIL TILLAGE AND NUTRIENT SUPPLY EXPERIMENT	719
LEVICKÝ, MICHAL - VOJTECH, FRANTIŠEK: POSSIBILITIES OF USING THE CONTINGENT EVALUATION METHOD ON THE EXAMPLE OF SELECTED ECOSYSTEM SERVICE.....	727
LIPCSEI, JÓZSEF: CHANGE IN EURO CONVERSION FOR AGRI-RURAL DEVELOPMENT PAYMENTS EURÓ ÁTVÁLTÁS VÁLTOZÁSA AZ AGRÁR-VIDÉKFEJLESZTÉSI KIFIZETÉSEK SZEMPONTJÁBÓL	735
LIPCSEI, JÓZSEF: FARMERS' PROPOSALS FOR THE FUTURE OF THE COMMON AGRICULTURAL POLICY BASED ON A QUESTIONNAIRE SURVEY A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA JÖVŐJÉRE VONATKOZÓ GAZDÁLKODÓI JAVASLATOK KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS ALAPJÁN	742
LŐRINC BALÁZS - MEZEI MARTIN: A HELYI IDENTITÁS VIZSGÁLATA EGY SZÉKELYFÖLDI PÉLDÁN KERESZTÜL RESEARCH OF THE LOCAL IDENTITY THROUGH AN EXAMPLE OF SZEKLERLAND	750
MARSELEK SÁNDOR - SZŰCS CSABA: AGRÁR- ÉS ÉLELMISZERTERMEELÉS MAGYARORSZÁGON, VÁRHATÓ TENDENCIÁK AGRICULTUREL AND FOOD PRODUCTION IN HUNGARY, EXPECTED TENDENCIES	758
MARSELEK SÁNDOR - SZŰCS CSABA: VERSENYKÉPESSÉG ÉS INNOVÁCIÓ MAGYARORSZÁGON COMPETITIVENESS AND INNOVATION IN HUNGARY	765

MENICH-JÓNÁS JUDIT:

ÁTLÁTHATÓ GAZDÁLKODÁS ÉS TERVEZÉS AZ ÖNKORMÁNYZATI
TULAJDONÚ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKNÁL
TRANSPARENT MANAGEMENT AND PLANNING OF THE MUNICIPALLY
OWNED COMPANIES 774

MÉSZÁROS GELLÉRT - PÉLI LÁSZLÓ:

HÁNY DARAB VALÓDI VÁROS VAN MAGYARORSZÁGON?
HOW MANY REAL CITIES ARE IN HUNGARY? 781

**MÉZES LILI - JUHÁSZ ÁKOS - JÁNÓSZKY MIHÁLY - TURY RITA - TÓTH
SZILÁRD ZSOLT:**

LOMBTRÁGYÁZÁS HATÁSA A LUCERNA (*MEDICAGO SATIVA L., EXPRESS*)
TERMÉSHOZAMÁRA ÉS A TALAJ FIZIKAI, KÉMIAI, MIKROBIOLÓGIAI
TULAJDONSÁGAI
EFFECT OF LEAF FERTILIZATION ON ALFALFA YIELD (*MEDICAGO SATIVA
L., EXPRESS*) AND PHYSICAL, CHEMICAL, MICROBIOLOGICAL PROPERTIES
OF SOIL 789

**MÉZES LILI - JUHÁSZ ÁKOS - JÁNÓSZKY MIHÁLY - URY RITA - TÓTH
SZILÁRD ZSOLT:**

TALAJBAKTÉRIUM KÉSZÍTMÉNY HATÁSA AZ ŐSZI BÚZA (*TRITICUM
AESTIVUM L. ORTEGUS*) TERMÉSHOZAMÁRA, ÉS A TALAJ FIZIKAI, KÉMIAI,
MIKROBIOLÓGIAI PARAMÉTEREIRE
EFFECT OF LEAF FERTILIZATION ON WINTER WHEAT (*TRITICUM
AESTIVUM L. ORTEGUS*) AND PHYSICAL, CHEMICAL, MICROBIOLOGICAL
PROPERTIES OF SOIL 798

MFUMBILWA, ESTHER ERNEST:

SHARING ECONOMY AND DEVELOPMENT OF INBOUND TOURISM IN
EUROPE A CASE OF INTERNATIONAL STUDENTS IN HUNGARY 807

MIKA JÁNOS - SZŰCS BOGLÁRKA - PÉNZESNÉ KÓNYA ERIKA:

KÖRNYEZETI VONATKOZÁSÚ RÉSZCÉLOK AZ ENSZ FENNTARTHATÓ
FEJLŐDÉSI CÉLJAI (2016-2030) KÖZÖTT, TEMATIKUS OSZTÁLYOZÁSSAL
ENVIRONMENT-RELATED TARGETS IN THE UN SUSTAINABLE
DEVELOPMENT GOALS (2016-2030) WITH THEMATIC CLASSIFICATION 815

MTABELA, LIHLE - BENEDEK, ANDREA:

BUSINESS MODEL INNOVATION 823

NAGY ZSUZSANNA:

AZ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI PROGRAM (AKG) KÖRNYEZETI
ÉS GAZDASÁGI HATÁSAI
THE EFFECT OF THE AGRI-ENVIRONMENTAL SCHEME ON FARMS'
ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC PERFORMANCE 836

NAGY ZSUZSANNA KRISZTINA:

CSALÁDI VÁLLALKOZÁSOK UTÓDLÁSI KÉRDÉSEI EGY MŰKÖDŐ
VÁLLALKOZÁS ALAPJÁN
QUESTIONS OF SUCCESSION IN FAMILYS: A CASE STUDY 844

NAGY ZSUZSANNA KRISZTINA - DUNAY ANNA: EGY CSALÁDI VÁLLALKOZÁS ÉLETÚTJA – AZAZ HOGYAN MARADT FENN EGY CSALÁDI VÁLLALKOZÁS AZ UTÓDLÁST KÖVETŐEN? LIFE CYCLE OF AND ENTERPRISE – A CASE STUDY OF SUCCESSFUL SUCCESSION	852
NYARKO, DANIEL AYISI: DETERMINANTS OF E-EXTENSION ADOPTION AMONG COCOA FARMERS IN THE AKIM AKYEASE COCOA DISTRICT, GHANA	860
OTABIL, ANNA ABA ASEDA: THE SOCIOECONOMIC PRESENCE OF THE CHINESE IN GHANA: THE PERCEPTION OF GHANAIS.....	869
OTABIL, ANNA ABA ASEDA - BENEDEK, ANDREA: THE ROLE OF AN ENTREPRENEURIAL GRADUATE ENVIRONMENT AND CULTURAL DIVERSITY IN PROMOTING ENTERPRISE DEVELOPMENT	881
ŐRI, VIKTÓRIA - RUDNÁK, ILDIKÓ - BAJKAI-TÓTH, KATINKA: THE CIRCUMSTANCES OF INTRODUCING AN ERP SYSTEM AND THE LESSONS LEARNED FROM IT EGY ERP RENDSZER BEVEZETÉSÉNEK KÖRÜLMÉNYEI ÉS TANULSÁGAI.....	889
PALLÁS EDIT: SZÓLÓ- ÉS BORTERMELÉSÜNK HELYZETE THE SITUATION OF GRAPE AND WINE PRODUCTION.....	897
PALLÁS EDIT: WEIN, WENTOURISMUS ALS ERLEBNISGUT WINE, WINE TOURISM AS EXPERIENCE GOOD	905
PÁSZTOR JUDIT: ERASMUS+ SZÁLLODAI SZAKMAI GYAKORLAT KÜLFÖLDÖN: KULTURÁLIS SOKK ÉS PSZICHOLÓGIAI NEHÉZSÉGEK ERASMUS+ INTERNSHIP AT HOTEL ESTABLISHMENTS: THE CULTURAL SHOCK AND PSYCHOLOGICAL DIFFICULTIES	912
PÁSZTOR JUDIT - BAK GERDA: FOLYTON ONLINE: A KÖZÖSSÉGI MÉDIA HASZNÁLAT, A TÁRSAS KAPCSOLATOK ÉS A BOLDOGSÁG ÖSSZEFÜGGÉSEI AZ Y ÉS Z GENERÁCIÓ TEKINTETÉBEN ALWAYS ONLINE: DIFFERENCES OF THE SOCIAL CONNECTEDNESS, LIFE SATISFACTION AND SOCIAL MEDIA USAGE OF GENERATION Z AND Y	922
POLISHCHUK, ELIZAVETA: BEHAVIOR OF ORGANIZED AND INDEPENDENT TRAVELERS	932

POTÓCZKI JUDIT:

MILYEN MÉRTÉKBEN KÉPES AZ ÖNKÉNTES NYUGDÍJPÉNZTÁRI JÁRADÉK
KOMPENZÁLNI A NYUGDÍJAZÁSKOR KIESŐ JÖVEDELMET?
TO WHAT EXTENT CAN A VOLUNTARY PENSION FUND BENEFIT
COMPENSATE THE LOSS OF INCOME AT RETIREMENT? 940

RÁDAI, ZOLTÁN MÁTÉ - MIZIK, TAMÁS:

ANALYSIS OF THE HUNGARIAN BIOFUELS SECTOR
A MAGYAR BIOÜZEMANYAG SZEKTOR ÁTTEKINTÉSE..... 948

RÁDAI, ZOLTÁN MÁTÉ - MIZIK, TAMÁS:

OVERVIEW OF THE EUROPEAN BIOFUELS SECTOR
AZ EURÓPAI BIOÜZEMANYAG SZEKTOR ÁTTEKINTÉSE..... 956

RÁKÓCZI, ATTILA:

WATER DEVELOPMENT FROM THE CAP IN BÉKÉS COUNTY
A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA BÉKÉS MEGYEI ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI
PÁLYÁZATAI..... 964

RITTER KRISZTIÁN:

A MEZŐGAZDASÁG HELYE ÉS SZEREPE CSÍKSZENTTAMÁS
FEJLESZTÉSÉBEN
AGRICULTURE'S ROLE IN THE DEVELOPMENT OF CSÍKSZENTTAMÁS 971

RITTER, KRISZTIÁN:

AGRICULTURE AS A KEY FOR SETTLEMENT DEVELOPMENT THROUGH
THE EXAMPLE OF A PRIMARY RESEARCH 979

ROMÁN, RÓBERT:

REGULATIONS OF THE ESTABLISHMENT OF BUSINESS ASSOCIATIONS IN
HUNGARY
A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ALAPÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI
MAGYARORSZÁGON 987

SEKHNIASHVILI, GVANTSA:

WINE TOURISM DESTINATION COMPETITIVENESS – THE TOURISTS'
PERSPECTIVE: A CASE STUDY OF GEORGIA 995

**SIPOS TAMÁS - HENZSEL ISTVÁN - GYÖRGYI GYULÁNÉ - ZSOMBIK
LÁSZLÓ - ERDŐS ZSUZSA:**

AZ ÉVJÁRAT HATÁSA A SZABOLCS TRITIKÁLE FAJTA TERMÉSHOZAMÁRA
TÁPANYAG-UTÁNPÓTLÁSI KÍSÉRLETBEN 1004

SOMODI-TÓTH ORSOLYA:

NAPJAINK MEGHATÁROZÓ HAZAI TRENDJEINEK VIZSGÁLATA A
MÚZEUMMARKETINGBEN
EXAMINATION OF THE MAIN TRENDS OF TODAY'S MUSEUM MARKETING
IN HUNGARY 1012

SUHAJDA, ADAM: INTELLIGENT ENERGY MANAGEMENT USING SMART METERS AND ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS	1022
SUHAJDA ÁDÁM – JAKAB TEKLA: KOMPLEX NEM-LINEÁRIS PROBLÉMÁK ÉS MESTERSÉGES NEURÁLIS HÁLÓK A FENNTARTHATÓ TERMÉSZETI ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁSÉRT COMPLEX NON-LINEAR PROBLEMS AND ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS IN SUSTAINABLE NATURAL RESOURCE MANAGEMENT	1028
SUHAJDA, CSILLA JUDIT - PÁSZTOR, ANDREA: THE ROLE AND OPPORTUNITIES OF MUNICIPALITIES IN SUPPORTING ACTIVE AGING	1034
SUHAJDA, CSILLA JUDIT - VERESNÉ VALENTINYI, KLÁRA - VISZTENVELT, ANDREA - POÓR, JÓZSEF: INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION – STUDENTS’ ATTITUDE AND OPENNESS	1043
SZABÓ, ANETT KRISZTINA - VÁSÁRY, MIKLÓS: TRENDS IN THE HUNGARIAN AGRICULTURAL RESEARCH LABOUR MARKET WITHIN THE PERIOD BETWEEN 2014 AND 2020	1050
SZABÓ, ISTVÁN: SUSTAINABILITY IN ECONOMY	1058
SZABÓ JANKA KLÁRA - SZÁSZ DÓRA - ZEKE-GRESKOVICS SÁRA MÁRIA - HEGEDŰS SZILÁRD: HITELKÉPESSÉG ÉRTÉKELÉSE A GÉPIPARI VÁLLALATOKNÁL	1065
SZABÓ KATALIN NAPJAINK VEZETÉSI IRÁNYZATAI NEW LEADERSHIP THEORIES	1072
SZABÓ KATALIN VEZETÉS A DIGITÁLIS KORBAN LEADING IN THE DIGITAL AGE	1084
SZABÓNÉ BÉRES BEATRIX - HERCZEG BÉLA - KOVÁCS BALÁZS: INVAZÍV TÖRPEHARCOSA FAJOK A MAGYARORSZÁGI VIZEKBEN INVASIVE BULLHEAD CATFISH IN HUNGARIAN FRESHWATERS	1091
SZABÓ ZSOLT MIHÁLY: ADATOK LEGYÜNK VAGY SZABADOK? - KLASSZIKUS STATISZTIKA ÉS A BIG DATA ELEMZÉSI ESZKÖZÖK A NYUGDÍJRENDSZER MODELLEZÉSÉBEN SHOULD DATA BE FREE OR FREE? - CLASSIC STATISTICS AND BIG DATA ANALYTICS TOOLS FOR PENSION SYSTEM MODELLING	1098

SZALMÁNÉ CSETE MÁRIA - BARNA ORSOLYA: INNOVATÍV OKTATÁS ÉS FENNTARTHATÓSÁG A KLÍMAVÁLTOZÁS KORÁBAN EDUCATIONAL INNOVATIONS IN SCHOOLS FOR SUSTAINABILITY	1106
SZANATI ANGÉLA: A MEZŐGAZDASÁGI VÍZSZOLGÁLTATÁS KAPCSOLATA AZ ÖKOSZISZTÉMA SZOLGÁLTATÁSOKKAL THE CONNECTION OF AGRICULTURAL WATER SUPPLY WITH ECOSYSTEM SERVICES	1114
SZANATI ANGÉLA - LUKÁCS GÁBOR: MINŐSÉGORIENTÁLTSA G ÉS KOMPETENCIAGÉNY VIZSGÁLATA SZAKFELELŐSÖK KÖRÉBEN EXAMINATION OF QUALITY ORIENTATION AND COMPETENCE REQUIREMENTS AMONG MAJOR COORDINATORS	1122
SZEGEDI LÁSZLÓ - OLÁH ANDRÁS BÉLA: HEVES MEGYE ELMÉLETI BIOGÁZ POTENCIÁLJA THEORETICAL BIOGAS POTENTIAL OF HEVES COUNTY	1130
SZŐKE BRIGITTA KÖLTSÉGCONTROLLING SZABÁLYOZÁS EGY ADOTT VÁLLALAT PÉLDÁJÁN KERESZTÜL COST CONTROL REGULATION THROUGH AN EXAMPLE OF A COMPANY	1137
SZÚCS, ANTÓNIA - KONCZ, GÁBOR - KISS, KONRÁD: INVESTIGATION OF GROCERY SHOPPING HABITS IN THE NORTH- HUNGARIAN REGION.....	1145
SZÚCS ANTÓNIA - KONCZ GÁBOR: AZ ÉLELMISZERTERMÉKEK ÁRVÁLTOZÁSÁNAK VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL BUDAPEST VÁSÁRCSARNOKAIRA AN EXAMINATION OF FOOD PRODUCT PRICE CHANGES WITH SPECIAL REGARD TO THE MARKET HALLS OF BUDAPEST.....	1153
SZÚCS, CSABA - ALGHAMDI, HANI - VARGA, ERIKA - SZIRA, ZOLTÁN: THE IMPACTS OF THE KYOTO PROTOCOL A KYOTÓI JEGYZŐKÖNYV HATÁSAI.....	1161
SZÚCS, CSABA - ALGHAMDI, HANI - VARGA, ERIKA - SZIRA, ZOLTÁN: THE INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF GREENHOUSE GAS EMISSIONS	1169
TARALIK KRISZTINA – ERDÉLYI TAMÁS – CSERNÁK JÓZSEF: LEENDŐ EX-SZÉNREGÍÓ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGON THE PROSPECTIVE EX-COAL REGION NORTHERN-HUNGARY	1176

TURY, RITA - TÓTH, SZILÁRD ZSOLT - FODOR, LÁSZLÓ - LÁPOSI, RÉKA: A COMPARATIVE STUDY OF SOIL WATER CONTENT AND RESISTANCE IN FIELD CULTIVATION A TALAJ VÍZTARTALMÁNAK ÉS ELLENÁLLÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA SZÁNTÓFÖLDI TERMESZTÉSBEN.....	1184
VÁRHELYI TAMÁS – ÁRVA LÁSZLÓ: FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS A TURIZMUSBAN GLOBÁLIS ÉS REGIONÁLIS SZINTEKEN SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN TOURISM SECTOR ON THE GLOBAL AND REGIONAL LEVEL	1190
VÁSÁRY MIKLÓS NÉPSZAVAZÁSTÓL A KILÉPÉSIG – A BREXIT EGYES KERESKEDELMI HATÁSAI FROM REFERENDUM TO EXIT - SOME TRADE EFFECTS OF BREXIT	1202
VINCZE JUDIT – ANTAL SÁNDOR – LÁPOSI RÉKA: A BIOMASSZA-FELHASZNÁLÁS LEHETŐSÉGEI A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCBAN POSSIBILITIES OF BIOMASS USE IN THE SHORT SUPPLY CHAIN.....	1210
VINCZE, JUDIT – LÁPOSI, RÉKA – TÓTH, SZILÁRD ZSOLT – ANTAL, SÁNDOR: ANALYSIS OF APPLICATION AREAS OF THE CEREALS	1218
WU, JINGJING – RUDNÁK, ILDIKÓ: THE STUDY OF INCENTIVE NEEDS OF EMPLOYEES IN A CHINESE PRIVATE ENTERPRISE	1226
ZÖRÖG ZOLTÁN – HELGERTNÉ SZABÓ ILONA ESZTER: IPAR 4.0 KOMPATIBILIS ERP RENDSZEREK!? INDUSTRY 4.0 COMPATIBLE ERP SYSTEMS!?.....	1234
APRÓ ANNA – PINTÉR ISTVÁN – KERTÉSZ ALEX – MIKA JÁNOS A FÉNYSZENNYEZÉSRE VONATKOZÓ LAKOSSÁGI ISMERETEK KÉRDŐÍVES FELMÉRÉSE KÉT HAJDÚSÁGI TELEPÜLÉSEN QUESTIONNAIRE SURVEY ON KNOWLEDGE OF INHABITANTS ABOUT THE LIGHT POLLUTION IN TWO SETTLEMENTS OF THE HAJDÚSÁG REGION	1242
DOĞUŞ BİNEK – KHAWLA AL-MUHANNADI CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR SMALL AND MEDIUMSIZED ENTERPRISES IN A CIRCULAR ECONOMY	1249

SZÉKELYFÖLDI KIS- ÉS APRÓFALVAK FENNMARADÁSÁNAK KILÁTÁSAI

PROSPECTS OF THE SURVIVAL OF SMALL AND TINY SZEKLERLANDEAN VILLAGES

KELEMEN RÉKA
URBÁNNÉ MALOMSOKI MÓNKA

Összefoglalás

Székelyföld kiváló adottságokkal rendelkező terület. A magyarajkú népesség aránya Románia teljes területét tekintve itt a legmagasabb. A térség jellemzően apró- és kistfalvas szerkezetű. Az apró- és kistfalvakban (főként a magyarlakta településeken) a népesség száma folyamatosan csökken.

Vizsgálatunkban az apró- és kistfalvakban élő, magyar ajkú népesség került gorcsó alá. Célunk ezekben a falvakban élők jelenének és jövőjének vizsgálata. Primer kutatásunk alapján bemutatjuk a térségben élők véleményét a jelenlegi helyzetükről és arról, hogy mit gondolnak, mi lesz a saját településükkel 20-25 év múlva. Vajon fent tudnak-e maradni az apró- és kistfalvak, meg tudják-e őrizni hagyományaikat. Mi szükséges ahhoz, hogy mindez megmaradjon, fennmaradjon. Kutatási módszerünk az interjúzás, mely keretében több mint 100 fő megkérdezésére alapozva mutatjuk be eredményeinket.

A vizsgálat alapján megtudtuk, hogy a népesség jelentős része nincs megelégedve a jelenlegi infrastruktúrával. Komoly problémának látják az elszigetiséget, a munkahelyek hiányát. Többen aggódnak a hagyományaikért. Kiemelték, hogy a jelenleg még meglevő hagyományok gondozása nagyon fontos feladat lenne, de tartanak tőle, hogy a fiatalok elvándorlása (melynek legfőbb oka az oktatás és a munkahelyek városokban történő központosulása) miatt a hagyományok nem maradnak fenn, nem lesz kinek átadni az évszázados értékeiket.

Kulcsszavak: apró- és kistfalvak, magyar ajkú népesség, Székelyföld, népességfenntartás

JEL kód: O15, O18

Abstract

Szeklerland is an area with excellent facilities. The proportion of the Hungarian-speaking population is the highest there in Romania as a whole. The region typically consist of small and tiny villages. In villages like the above mentioned (especially in locations populated by Hungarians), the population is in constant lessening.

In the brackets of our studies the subjects are the Hungarian-speaking dwellers in the small and tiny villages. Our aim is to investigate the present and future of these people. Based on our primary research, we present the opinion of the local people about the current situation, furthermore their thoughts considering their settlement in 20-25 years. Whether these small and tiny villages could survive, could they keep their unique customs. What it takes for these villages to survive. Our method is to do interviews with more than a hundred people, and based on their answer, we present our results.

On the bases of the study we deduced that the majority of the population is dissatisfied with the current infrastructural facilities. They consider isolation a serious issue, and the lack of workplaces. Many are concerned about their customs. They emphasized that caring for the still living customs and traditions would be paramount, however they fear that the migration of the younger generation (the prime reason behind that is education and urbanisation) might affect this transfer of these hundred years old customs and traditions.

Keywords: mall- and tiny villages, Hungarian-speaking population, Szeklerland, population subsistence

Bevezetés

Székelyföldön a magyarajkú lakosság településenként különböző arányban van jelen. A vidéki térségekben ez az arány magasabb, az urbánus térségekben alacsonyabb. Az ezer fő alatti települések esetén van, ahol a népesség 90-95%-át is eléri. Ezért fontosnak tartottuk (politikamentesen) vizsgálni, hogy Székelyföldön, az összességében kisebbségben élő magyarság hogyan vélekedik helyzetéről, milyen szándékai vannak a saját lakhelyen maradással kapcsolatosan. Mi a véleményük az életterük állapotáról, főként az infrastruktúrával kapcsolatosan, milyennek látják a településük fejlődési irányát és milyen kilátásai vannak a kis és aprófalvak fennmaradásának. Külön kitértünk a hagyományőrzésre, a hagyományok ápolására, hogy milyen problémák merülnek fel vele kapcsolatosan és hogy megtarthatóak-e, továbbadhatóak-e a fiatalok számára.

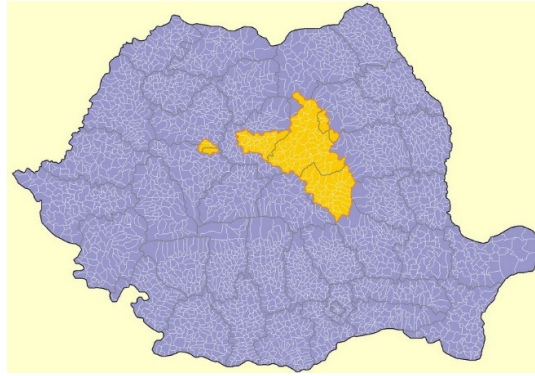
Anyag és módszer

A tanulmány primer kutatásra épül. Székelyföldön, strukturált interjú készítés módszerével 61 település 112 lakójának megkérdezése történt. A mintába kerülési kritérium az volt, hogy az interjúalany 1000 fő lakónépesség alatti településen éljen, vagy maximum 2 éve hagyhatta el a vizsgált települést. Ez utóbbi biztosította azt, hogy az interjúalanyok megfelelő információval rendelkezzenek a települések mindennapjairól. A településről már elköltöző személyek esetében a minta nem a jelenlegi lakhelyet, hanem az eredeti (1000 fő lakónépesség alatti) lakhelyet tartalmazza. Az interjúk folyamatosan, 2018 év végén és 2019 év egészében készültek.

A strukturált interjúban 9 db személyes kérdést és 22 db összetett, nyitott kérdést fogalmaztunk meg. Ezt követően a 10 db értékskálás kérdésnél az interjúalany 1-6 közötti értékkel értékelte az állításokat, ahol 1: egyáltalán nem értek vele egyet, 6: teljes mértékben egyetértek vele. Az NT (Nem tudom megítélni) választ is lehetővé tettük, hogy aki a témához nem tud hozzászólni, ne legyen válaszadási kényszerben, ezzel torzítva a mintát.

A kutatás egy nagyobb lélegzetvételű kutatás egy szegmense, mely Magyarország apró- és kistelepüléseinek vizsgálatára épül. Nagyon hasonló interjú kérdésekkel történt a lekérdezés a magyarországi és a magyarlakta székelyföldi területeken annak érdekében, hogy a későbbiekben összehasonlítható legyen a két minta.

A vizsgálati terület földrajzilag, identitásterületileg lehatárolható. Romániában, Székelyföld kis- és aprófalvaiban valósult meg. Székelyföld Románia középkleti részén helyezkedik el. Romániában ma is látható, hogy az ország történelmi régiókra, hagyományos közösségi terekre tagolódik, melyeknek identitáshatásai ma is megmutatkoznak. Ilyen terület Székelyföld is. (György, 2009) A területet jelenlegi közigazgatási egységekkel nehéz leírni.

1. ábra: Románia térkép Székelyföld jelölésével

Forrás: <http://www.erdelyiszallas.net/erdely-szekelyfold-terkep-kepek/romania-szekelyfold.jpg>

2. ábra: Székelyföld területi egységei (a közigazgatási határvonalak jelölésével)

Forrás: Elekes (2010.)

Romániában közigazgatásilag vannak községek, városok, municípiumok (megyei jogú városhoz hasonló), illetve a főváros. Ezek az egységek azonban mást jelentenek, mint Magyarországon.

Egy község Romániában jellemzően nem egy, hanem több településből (faluból) áll, a tipikus lélekszám 3-6000 fő községenként. Az ország különböző régióiban a településszerkezet függvényében jellemzően más-más számú – akár 8-10 – falu alkot egy községet. A községet alkotó falvak közül a központi települést, (ahol a községi tanács ülészik) községközpontnak nevezik. A községközpont jellemzően, de nem minden esetben a legnépesebb a községet alkotó falu.

A városok mérete hasonló a magyarországi városokéhoz, jellemzően tízezer fő feletti települések, de vannak kisebb, akár 2-3000 fős városi rangú települések is. A városok, mint közigazgatási egységek további jellemzője, hogy a városokhoz a lakosságszám növelése

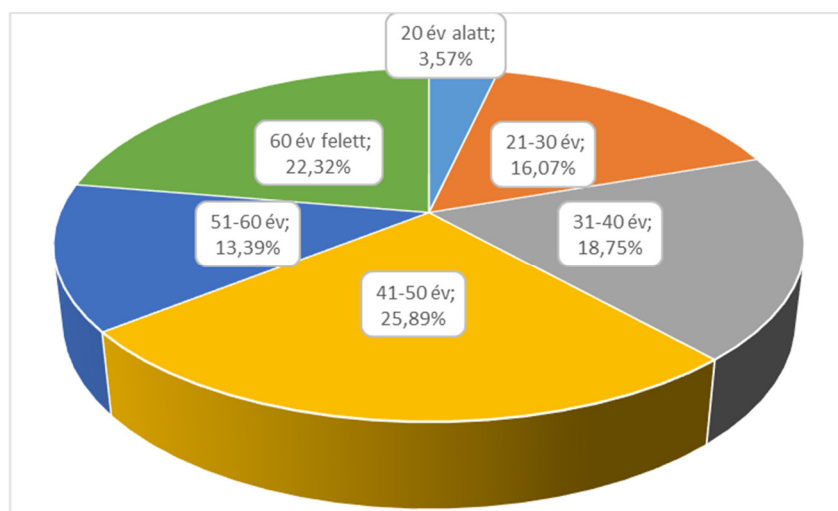
érdekében több területen közigazgatásilag hozzácsatolták a környező falvakat, településeket is. Vagyis Romániában a település és a község fogalma elkülönül egymástól.

Esetünkben a településeket vizsgáltuk a bekerülési kritériumnál, vagyis azon településeken élőkkel készült interjú, akik 1000 fő népesség alatti településen élnek.

Apró- és kisközségek kifejezés alatt az ezer fő alatti településeket értjük. Kisközség az 500-1000 fő közötti lakónépességű település. A törpeközségek fogalmát (200 fő lakónépesség alatti település) is használjuk egyes esetekben, de alapvetően apróközségek alatt az 500 fő alatti népességű településeket értjük, vagyis az apróközségek csoportja tartalmazza a törpeközségeket is.

Eredmények

Vizsgálatunkban (melyről jelen tanulmány szól) 112 fővel készült strukturált interjú. A megkérdezettek átlagos életkora 45,83 év. Erre számítottunk is a kutatás kezdetén, hiszen az apró és kisközségek népessége általában előregedő korstruktúrát mutat. Mint a 3. ábrán látható, 60 év feletti a minta 22%-a.

3. ábra: A minta kor szerinti megoszlása (N=112)

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés 2020.

A megkérdezettek településméret szerinti vizsgálatakor kiderült, hogy a mintából 58 fő kisközségben, 54 fő apróközségben él, melyből 12 törpeközségben. Az átlagos településméret a mintában 526 fő/település.

Vizsgálatunk sokrétű volt, mint azt a módszertanban bemutattuk, ezért most csak néhány eredményt emelünk ki, melyek bemutatják a vizsgált településcsoportban élők véleményét.

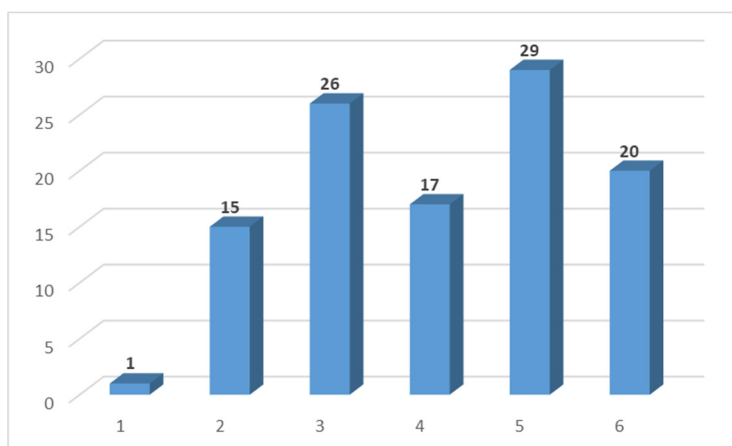
Megállapítottuk, hogy a településeken a legkedvezőtlenebbül az orvosi ellátás meglétét és minőségét ítélték meg. 1-6 értékskálán (ahol 1: legkedvezőtlenebb; 6: legkedvezőbb) átlagosan 2-es értéket kaptak (medián: 2; módusz: 1). Két további terület volt, melyek szintén nagyon kedvezőtlen megítélésűek. Az egyik a tömegközlekedés (átlagérték: 2,63, medián: 2; módusz: 1), a másik annak megítélése, hogy a vizsgált településen élő fiatalok a városokban élő fiatalokkal azonos lehetőségekkel bírnak vagy sem. A megkérdezettek szerint nincsenek meg ugyanazok a lehetőségeik a fiataloknak, mint városon. Sok helyen hiányos a vonalas infrastruktúra, a fiatalok számára nincs elegendő és megfelelő minőségű szórakozóhely, utazni kell a kulturálódási lehetőségek igénybevételéért. Az oktatási intézmények távol vannak, a napi

ingázás nehézkes. A szóbeli véleményeknek megfelelően alakultak az értékskálás megkérdezés eredményei is, hiszen az átlag 2,55; medián: 2; módusz: 2 értéket kapott.

A fiatalok életéhez kapcsolódik a kisgyermekes családok települési élıhetősége. Arra az állításra, hogy „A településen minden olyan lehetőséget adott, ami egy kisgyermekes család számára fontos lehet” szintén kedvezőtlen eredményt kaptunk (átlag: 3,2; medián: 3; módusz: 3). A települések úthálózatát a megkérdezettek 3,4 átlagértékkel jellemezték, ahol a medián: 3; módusz: 2 volt.

A települések gazdasági helyzetét és a munkaerőpiac meglétét, közelségét is vizsgáltuk. A települések gazdasági adottságainak megítélése pozitívabb lett mint gondoltuk. 3,75-ös átlagérték mellett a medián: 4; módusz: 3. A válaszadók kiemelték a mezőgazdaság és az ipar mellett a turizmus fontosságát, melyben komoly lehetőséget látnak (kiemelem, hogy az interjúk a COVID-19 megjelenése előtt valósultak meg). A munkahelyek közelségéről, elérhetőségéről is hasonló volt az általános vélemény (átlagérték 3,74), míg a medián: 4; módusz: 5 kedvezőbb értéket mutatott. Az interjúk során megtudtuk, hogy legtöbb kis- és aprófaluban ugyan nincs sok munka, tehát helyben nem tudnak dolgozni az ott élők, de jellemzően van olyan nagyobb település (község központi település vagy város), mely biztosítani tudja ingázással a munkalehetőséget. Ez nem feltétlenül jó számukra, de tisztában vannak azzal, hogy a vállalkozások inkább a nagyobb lélekszámú településeken hoznak létre telephelyet.

A település fejlődőképességének megítélése változatos volt (4. ábra). Az átlagérték 4,09, a medián: 4; módusz: 5. Az egyes értékeket csoportonként vizsgálva megállapítottuk, hogy a kisfalvak esetén az átlag 4,18, a 750 fő feletti népességű kisfalvak esetén 2,24 az átlagérték. Vagyis a települések mérete és a fejlődőképességük között összefüggés állapítható meg.

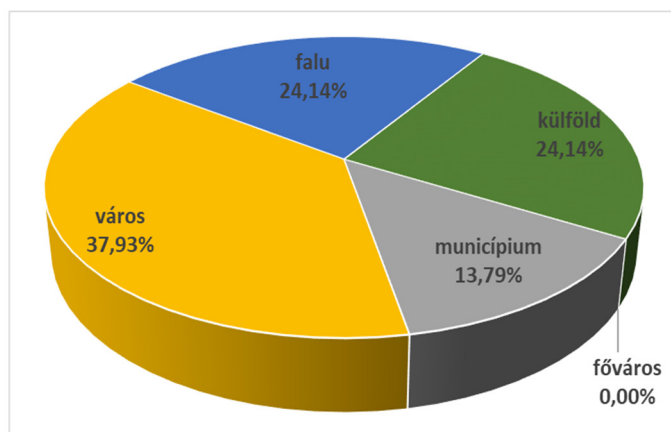
4. ábra: A település fejlődőképességének megítélése (1: egyáltalán nem fejlődőképes, 6: teljes mértékben fejlődőképes) (N=108)

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés 2020.

Amikor vidéki térségekről, kisméretű településekről beszélünk, szinte mindig elsőként említjük meg a természet közelségét, a hagyományok tiszteletét és ápolását. Jelen kutatásunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy a vizsgált települések esetén sincs ez másként, hiszen a legmagasabb átlag értéket ezen tényezők megítélése kapta. A településeken élők hagyomány ápolásának, hagyomány őrzésének megítélése 4,31 átlagérték mellett a medián és a módusz is 5. Az interjúk alatt a megkérdezettek többen kifejtették, hogy a hagyományok őrzésében a fiataloknak is nagy szerep jut, hiszen ők viszik tovább a székelyek hagyományait, népművészetüket. Aggodalmukat fejezték ki, hogy sajnos a kis településeken egyre kevesebb gyermek születik, lassan nem tudják kinek átadni örökségüket. Tisztában vannak vele, hogy a nagyobb településeken is vannak

hagyományörző csoportok, de ők nem a mindennapi életben élik meg hagyományaikat, hanem sokszor programként. A település természeti értékeinek, szépségének megítélése 5,43-as átlagérték mellett mind a medián, mind a módusz 6. Vagyis a megkérdezettek értékelik környezetüket, hagyományaikat. Ez kiderült akkor is, amikor nyitott kérdésként tettük fel azt a kérdést, hogy szerintük milyen lesz a településük 25 év múlva? Ha általános, szinte számszerűsíthető véleményt akarunk megfogalmazni, akkor azt mondjuk, hogy 33 fő azt mondta, hogy a települése kedvezőtlenebb helyzetben lesz, 36 fő azt mondta, hogy szinte semmi nem fog változni, stagnál. 32 fő fejlődést prognosztizál, 5 fő szerint pedig a környező nagyobb település beszippantja, bekebelezi, melynek hatására a fejlődés megvalósul, de a vidékiessége megszűnik.

Vizsgáltuk a megkérdezettek településhez való kötődését is. Megállapítottuk, hogy a minta 23%-a az, aki már elgondolkodott arról, hogy esetleg elköltözzön a lakótelepüléséről. 4 fő (3,5%) ebből az, aki már ténylegesen nem is él a településen. A költözési szándék oka költözési szándékról elgondolkodók körében 45%-ban a családhoz való kötődés (párkapcsolat miatti költözési szándék, gyermekek más településen élnek és a közelükben szeretne élni a szülő-nagyszülő), 38%-ban a munkaerőpiac miatti vándorlás, kis mértékben a kultúra, szórakozás közelsége, a közlekedés és a kellemesebb környezet. Érdekes módon senki nem említette az egészségügyi ellátást és az oktatási intézményeket okként, mint szolgáltatások igénybevételéhez való közelséget. Ha demográfia adatok alapján szeretnénk különbséget tenni, főként az 50 év felettiek nyilatkozták azt, hogy a családjukhoz közelebb költöznének.

5. ábra: A költözési szándékkal rendelkezők költözési terület szerinti megoszlása (N=29)

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés 2020.

A költözési szándék településtípus szerinti célterületénél (5. ábra) megállapítottuk, hogy főként a városi rangú települések a célterületek (50%). A külföldi és a falusi célterület közel azonos meghatározást kaptak. Akik külföldet jelölték meg célként többen elmondták, hogy nem biztos, hogy életük végéig külföldön szeretnének élni. Pillanatnyilag úgy látják, hogy külföldön több lehetőségük lenne, de később, esetleg nyugdíjas korukban szívesen élnének jelenlegi lakhelyükön.

Következtetések

Vizsgálatunk alapján megállapítottuk, hogy Székelyföldön az ezer fő alatti lakónépességű településeken élők leginkább a tiszta levegőre, a természeti adottságaikra, hagyományaikra és a hagyományörzésükre büszkék, jelentős értéként tartják azokat számon. Annak ellenére, hogy ezeken a településeken nincs annyi munkalehetőség, hogy a teljes munkaképes lakosságot ellássa, a környező településeken megtalálják számításaikat. Problémát okoz ugyan a napi ingázásban a tömegközlekedés és az úthálózat minősége. A kistelepüléseken élők legnagyobb problémája az orvosi és kórházi ellátáshoz való hozzáférés.

A fiatalok és a kisgyermekes családok a megkérdezettek szerint nem rendelkeznek azonos lehetőségekkel mint a városokban élő kortársaik.

Annak ellenére, hogy a kis- és aprófalvakban élők helyzete nem tökéletes, csupán a megkérdezettek 23%-a gondolkodott el azon, hogy esetleg elhagyja jelenlegi otthonát és más településre költözik. A célállomás jellemzően városi rangú település, vagy külföld illetve község. A költözés generálójá jellemzően a családi kötelek erősítése vagy a munka iránti igény. Az látható, hogy az idősebb korosztály nagyon ragaszkodik vidéki környezetéhez és a fiatalabbak is megemlézték, hogy ha elhagynák szülőfalujukat, később nagyon szívesen visszaköltöznének.

Az interjúalanyok véleménye (reménye) szerint a vizsgált települések harmada fejlődni fog, gazdasági és népesség növekedése lesz a következő 25 évben. Ezek a települések jellemzően jó forgalmi helyzetben vannak, népességük a vizsgált mintán belül magasabb. Szintén a megkérdezettek harmada szerint stagnálni fog, harmada szerint kedvezőtlenebb helyzetbe kerül a településük.

Összességében tehát megállapíthatjuk, hogy a vidéki településeknek, akármennyire is kicsik, nem kilátástalan a sorsuk. A jelenleg ott élők szívesen élnek apró-és kisfalvakban, megtalálják ott a számításukat még azok mellett a nehézségek mellett is, amelyek a mindennapjaikban érik őket. Komoly gondot okozhat azonban a migráció, mely a kis- és aprófalvak népességsökkenéséhez, torzult demográfiai összetételéhez vezethet.

Köszönetnyilvánítás

A konferencia résztvett az NTP-HHTDK-19-0063 " SZIE GTK Tudományos Diákköri tevékenysége 2019/20. tanévben" projekt támogatata, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program támogat.

Hivatkozott források

Elekes T (2010) <https://tortenelemportal.hu/2010/01/negyvenket-eve-szunt-meg-a-szekely-autonomia/>. Letöltés: 2020. április 20.

György O. (2009): Területi különbségek Románia Központi Régiójában. KSH Területi Statisztika 2009/6. szám

Káposzta J., Tóth T. (2013): Regionális és vidékfejlesztési ismeretek, Debrecen: Debreceni Egyetem, AGTC (digitális könyvtár)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0029_de_regionalis_es_vidékfejlesztési_ism_elmelet/index.html Letöltés: 2016. október
<http://www.erdelyiszallas.net/erdely-szekelyfold-terkep-kepek/romania-szekelyfold.jpg>

Letöltés: 2020. március

Szerzők:

Kelemen Réka

egyetemi hallgató

Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő Páter Károly u. 1.
k.reka0430@gmail.com

Urbánné Malomsoki Mónika

tanszéki mérnök

Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő Páter Károly u. 1.
Urbanne.Monika@gtk.szie.hu